

Uitmõtteid, mõtteuite, tagasisidet, meetodit ja mõndagi veel. Kahelt HelNut projektiga Islandil Raatuse 25 õpilast saatnud õpetajalt. Juuni 2019.

Helina Mugra

"Helina, kas sul on kaussi?"

"Jah, mille jaoks?"

„Vihma sajab, ma tahaksin vett juua. Vabandust, aga ma olen harjunud ainult Islandi veega.“

Kui meile tundub Islandi kraanivesi väävlilõhnaline ja alguses eemaletõukav, siis on see siiski otse kraanist joogikõlbulik. Kári, mu Islandi sõber, polnud vastuoksa meie veega sugugi rahul ja kogus vihmavett, et janu kustutada. Hiljem ta otsustas siiski pudelivee kasuks.

***

Tõmban buffi veel rohkem kaela ja kõrvade ligi, et jääne tuul ei kõrvetaks, kohendan sulle hõlmad koomale, kuigi päike sirab selges taevas ja temperatuurinäidik on üle kümne soojakraadi. Kaludia, mu Islandi partner, ei suuda imestada, kuidas meil kuum pole, tema ajaks oma T-särgigi seljast ära. Nende jaoks on soe ja vapustav Islandi suvi saabunud. Prrrrrrr.

***

Olen hästi ettenägelik ja suur planeerija. Küll aga ei näinud ma ette, et tõmbame oma 25 - sõbralise kambaga nii palju imetlevat tähelepanu ja just nimelt oma organiseerituse, distsipliini ja üksteisemõistmisega. Nii paljud islandlased, turistid, lennukipersonal ja kaasreisijad lennukis tegid minuga juttu ja väljendasid oma asutust ja lugupidamist kui sujuvalt oma sõpradega toimetan, kellelegi tüli tekitamata ja teistega samal ajal arvestades. Üks Kanada turist andis isegi peotäie märke selle eest.

***

27.-30. maini, kui Islandi õpilased (25) ja õpetajad (3) olid Healthy Nutrition projekti raames Eestis, said projektis seatud eesmärgid täidetud. Lisaks keele praktiseerimisele oli pearõhk toidu- ja liikumispüramiidi üle arutlemisel. Õpilaste töötoad olid seotud toidupüramiidi üle vestlemisega, selle nihke (osade toidugruppide liialdamise) põhjuste üle arutlemisega, koolitoidu analüüsimisega toidupüramiidist ja toiduvalgusfoorist lähtuvalt.

Eraldi keskenduti liikumispüramiidile ning seostati ka õppekäigud ja vaba aja tegevused liikumispüramiidist lähtuvalt ning pöörati koos õpilastega sellele eraldi tähelepanu. Hinnati oma liikumisharjumusi ning selle nädala liikumistegevusi. Toidupüramiidi alussambana olevat vett vaadeldi samuti koos puuviljasalatit tehes ning õpilaste palakatitelt infot leides, kui palju sisaldub puu- ja juurviljades vett, millist rolli mängib vesi organismi funktsioneerimisel.

Sel päeval keskenduti puu- ja juurviljadega seoses ka keskkonnateemadele, nagu vee säästlik tarbimine, pakendid ja puuviljakotid. Toodi välja ühekordsete plastesemete kasutamise piiramise olulisus ning kehtestuvad seadused. Kuna islandlased on maailmas enim kala

armastav rahvas, siis eraldi töötuba toimus kala väärtustel peatudes nii Emajõe kalastendi juures kui TÜ Loodusmuuseumi kalavitriinide juures olevas töötoas. Kõik töötoad olid üles ehitatud nii, et ühes grupis olid erineva riigi lapsed ning suhtluskeel oli vaid inglise (harvem saksa) keel.

Raatuse kooli 3. klassi õpilaste eeltöö ja motivatsioonivälja loomine projektiks toimus juba kogu õppeaasta jooksul. Tutvusime islandi rahvussümboolikaga ja Islandit iseloomustavate asjadega, õpilased koostasid rühmatööna postrid, kus sai kirja nii sümboolika kui taime- ja loomastik jms. Õpiti vulkaani purskamise mehhanismi, tehti vulkaani purskumise simulatsioon. Loeti Islandi muinasjutte. Muinasjutuga „Hülgenahk“ kasutati stopplugemise meetodit. Kunsti ja käsitöötunnis valmis meetrite pikkune kunstinäitus Islandi maastikust.

Lapsevanemate kaasamine projekti toimus õppeaasta alguses, toimusid koosolekud, loodi ühine informatsioon. Lapsed ja lapsevanemad valmistati projektiks kenasti ette, tutvustati pere panust (majutamise ja reisiga seonduv).

Raatuse kooli õpilased olid reisiks hästi ette valmistatud. Rääkisime ja mängisime läbi suhtlussituatsioone (õhtud peres, võimalik eksimine, abi palumine), rääkisime emotsioonidest, mis reisiga kaasneda võivad, ohutusest. Reisi ajal järgiti kokkuleppeid ja kogu reis sujus tõrgeteta. Midagi ei kadunud ära, keegi ei eksinud, emotsionaalseid probleeme ei esinenud, käituti kaasreisijaid arvestavalt, hoiti sõbralikke suhteid omavahel, suheldi võimalikult palju inglise keeles.

Kui Eesti projektinädala ajal leiti alati aega analüüsiks ja aruteluks projekti peateema üle kaasnevate tegevuste valguses, siis Islandi projekti ajal tegevustega seoses arutelu ei peetud. Seos projekti eesmärgiga tuli ise (oma) õpilastega tagantjärele läbi arutada, koos kahe kooli õpilastega seda sageli ei tehtud.

Kulmineeruv tegevus projekti eesmärgiga seoses oli tomatikasvatuse küllastamine ning sealses tomatirestoranis/kasvuhoones söömine. Tomatikasvatuse mehhanismidega tutvumine, kodumaise toidu kasutamine, söömiskultuur. Kooli kodundusklassi toimunud retsepti järgi kokkamise töötoas olid meeskondades Islandi ja Eesti õpilased ning kogu töötoa ajal, kuniks valmis lõpp-produkt, sai vaid inglise keeles suhelda. Kindlasti avardus meie õpilaste silmaring Islandi ringreisi ja muuseumitöötubade ja kooliüritustega seoses märgatavalt. Keelt praktiseeriti õhtuti peredes, töötubades, ringreisidel ja vaba aja tegevuste käigus.

Tiina Halliku Islandi mõtted

Aitäh võimaluse eest tutvuda huvitava ja põneva Islandi ja tema pealinna Reykjavikiga. Imeliselt võimas loodus ja karm kliima. Armas Reykjavik oma värviliste majade ja üles-alla kulgevate tänavatega. Ja islandlased! Mul oli kahju, et nad ei näegi tõelist suve, aga nad ise on väga rahul ka 14 soojakraadiga ja riietuvad kergelt ja suviselt. Selline riietus 14 kraadi juures

tekitas minus küll külmavärinaid. Mulle tundub, et meis ja islandlastes on midagi ühist. Nad tundusid kuidagi omased.

Islandi loodus jättis kustumatu mulje. Mustad mäed ja mühisevad kosed ning mädamunalõhnalised geisrid. Seda peab ise kogema ning mitte teiste reisikirjeldusi lugema.

Ja nüüd mõtteid meie projektinädalast Islandil. Tundus kummaline, et kuigi meie teemaks oli tervislik toitumine, siis pakuti meile peaaegu ainult ebatervislikku toitu (v.a. üks lõunasöök). Tunnistan, et mul õnnestus Islandil süüa oma esimene hamburger ja esimene hotdog. Siiani olin sellest teadlikult hoidunud. Hämmastas, et ebatervislikku toitu pakutakse kooli sööklas.

Tervislikku toitu saime me tomatikasvatuse restoranis ja see oli väga maitsev.

Tore oli tutvumine Islandi hobustega ja nende show. Tõeliselt vahvad loomad.

Teisipäeval (4.06) oli programmis ühisküpsetamine koos islandi õpilastega. Õpilased said väga hästi hakkama, mis sellest, et suhtlus toimus inglise keeles. Kui vaja, siis kasutati ka kehakeelt. Selles töötoas, kus mina oli, olid hästi hakkajad islandi tüdrukud, kes äkki spontaanselt meie eurolugu laulma hakkasid ja minult abi palusid eestikeelse lause „Minu nimi on..” õppimiseks.

Islandi õpilased tegid meile ka tuuri läbi koolimaja. Vahva oli muusikaklassis Macarena laulu saatel tantsimine.

Peale lõunasööki tutvustasid islandi õpilased meile oma pealinna. Võimsa mulje jättis kirik, mida ehitati üle 40 aasta ja mille tornist avanes imeline vaade Reykjavikile.

Neljapäeval (6.06) toimus koolis kevadfestival ning kõik osalised pidid kandma midagi kollast. Toimus pidulik paraad ümber linnakvartali ja seejärel ühistantsimine kooli õues.

Reedel (7.06) näitasid islandlased meile oma vaatamisväärsusi. Me sõitsime Gullfossi kose juurde, mis on ilmselt Islandi tuntuim vaatamisväärsus. Võimas ja suursugune mulje!

Käisime gesirite juures ja nautisime kõige aktiivsema geisri regulaarset purskamist. Seal tunneb inimene ennast tõesti looduspõudude ees abituna.

Ja siis Seaduste kalju, kus ma tunnetasin viikingite jõudu ja tugevust.

Oli väga huvitav ning muljetavaldav nädal. Ja sulle, Helina, suured tänud oma õpilastega tehtud eeltöö eest. Kui mul enne reisi olid kahtlused, kuidas 3.klassi õpilased küll iseseisvalt hakkama saavad, siis need hajusid juba esimesel päeval